

EuRumour

Kis lépés egy embernek, de hatalmas ugrás a futballnak

2004. április 10.

1995. december 15-én egy addig alig ismert belga futballista, Jean-Marc Bosman örökre megváltoztatta a nemzetközi labdarúgás világát.

De mit is kell tudni erről a nem igazán nagy ívű karriert befutó focistáról? Hogyan írta át az európai labdarúgás történelemkönyvét?

Jean-Marc Bosman fiatal korában 20-szor volt tagja a különböző belga korosztályos ifjúsági válogatottaknak. A felnőttek között 1983-88 között a belga első osztályú Standard Liège-ben, azt követően pedig az RFC Liège-ben játszott. Két évvel később, lejáró szerződését kedvezőtlenebb feltételekkel nem kívánta megújítani, így – elvileg szabadon igazolható futballistaként – a következő szezonra új klub után nézett. A francia Dunkerque csapatához szeretett

Jean-Marc Bosman labdarúgó

volna igazolni, az RFC Liège azonban hozzávetőleg 11,7 millió belga frankra értékelte és ragaszkodott hozzá, hogy a francia klub fizesse ki a teljes összeget átigazolási díjként. A franciák azonban nem tudták, és nem is akarták kifizetni a szóban forgó összeget. A Liège így nem volt hajlandó beleegyezni az átigazolásba és Bosmant a tartalékok közé számúzva, jelentősen csökkentette a fizetését.

A labdarúgó ekkor arra az elhatározásra jutott, hogy jogilag támadja meg az európai átigazolási rendszert és bíróság elé viszi az ügyét. Az Európai Bíróságon beperelte RFC Liège-t, a Belga Királyi Labdarúgó-szövetséget és az UEFA-t azzal érvelve, hogy az UEFA által meghatározott szabályok - amelyek megakadályozták, hogy a szerződése lejárta ellenére elhagyja klubját - megsértik az 1957-es Római Szerződésben megállapított, az Európai Közösségen belüli szabad munkaerő-áramlásról szóló 48. cikkelyben rögzített jogát.

48. cikk

(az EK Sz. korábbi 42. cikke)

Az Európai Parlament és a Tanács rendes jogalkotási eljárás keretében a szociális biztonság területén elfogadja azokat az intézkedéseket, amelyek a munkavállalók szabad mozgásának biztosításához szükségesek; e célból olyan eszközrendszert hoz létre, amely a migráns munkavállalók és önálló vállalkozók, valamint az azok jogán jogosultak számára biztosítja

- a) a különböző országok jogszabályai szerint figyelembe vehető összes időszak összevonását a juttatásokhoz való jog megszerzése és fenntartása, valamint a juttatások összegének kiszámítása céljából;
- b) a juttatások kifizetését a tagállamok területén lakó személyek számára.

A jogi eljárás következményeként klubja felfüggesztette. A bírósági folyamat ideje alatt Bosman rövid ideig a francia másodosztályú Saint-Quentin csapatában, majd miután az európai klubok nem kívánták alkalmazni, az Indiai-óceánban fekvő Réunion szigetén futballozott.

1995. december 15-én az Európai Bíróság végül történelminek bizonyuló ítéletet

hozott. Kimondta, hogy a munkavállalás szabadsága a sportolókra is érvényes, így ettől kezdve a légiósok számát nem lehetett korlátozni, és a lejárt szerződésű labdarúgókért nem kérhetett pénzt az addigi klubjuk.

A Bosman-szabályként elhíresült ítélet fontos következménye tehát a szerződés lejárta utáni transzfer díj eltörlése volt. Ennek következtében egy lejárt szerződésű játékos ingyen igazolhatóvá válik vagyis szabadon távozhat egy másik klubhoz. Az adott játékos a szerződés lejárta előtt fél évvel már tárgyalhat más klubokkal.

A Bosman-szabály teljes mértékben megváltoztatta az európai klubfutballt, helyzetbe hozva a nagy és gazdag egyesületeket, mivel elsősorban ők képesek olyan összeget ajánlani, amivel meggyőzik a játékost az esetleges klubváltásról. A légiós-korlátozás eltörlése következtében, új eddig az európai szintéren szinte ismeretlen csapatok kerültek fel a nemzetközi futball térképre, mint pl. a Chelsea vagy a Manchester City, amelyek olyan klubok helyébe léptek, mint az Ajax, vagy a Benfica. A sportrajongók egyre kevesebb meglepetés-eredménynek örülhetnek a nemzetközi kupákban, mivel a topcsapatok anyagi fölényével nem tudják felvenni a versenyt a kisebb költségvetésű klubok. Nem véletlen, hogy a Bajnokok Ligája sokkal inkább a pénzről szól, mint elődje a BEK. A BEK-ben

minden ország bajnokcsapata indulhatott, ma BL-be csak az 5 topliga első négy helyezettje illetve néhány nívósabb bajnokság bajnoka jut be selejtező nélkül. Nem véletlen, hogy a kontinens egyik leggazdagabb klubja, a Real Madrid a rekordbajnok.

A Bosman-szabály következménye, hogy a klasszikus nevelőegyesületek felnőtt csapatai lassan eltűnnek az európai elitből. Fiatal tehetségeiket viszonylag kis összegért kellett elengedniük. Ezzel elveszítik legjobb játékosait, míg a topcsapatok mindig fiatal, tehetséges és ambiciózus sportolókkal frissíthetik fel a keretüket, hosszú távon uralva a kontinens futballját.

A szabad munkaerőáramlásból adódó problémákat semmi sem szemlélteti olyan jól, mint a labdarúgás. A folyamat piacot torzító, az egyenlőtlenségeket növelő hatása az európai klubfutball esetében egyértelmű. Napjainkban különösen aktuálisak Puskás Ferenc közismert mondatai: „Kis pénz, kis foci. Nagy pénz, nagy foci.”

Ahogy Bosman nyilatkozta:

”Számomra a Bosman-szabály arról szólt, hogy a pénz a kisebb klubok irányába is jobban eloszlik. Ehelyett azt láthattuk, hogy a nagy klubok hirtelen még nagyobbak lettek, és minden pénz az ő köreikben mozog. A játékosok ismét olyanok lettek, mint egy árucikk, amellyel kereskednek.”

nem találta meg a helyét az életben. Anyagilag nem igazán húzott hasznot az új szabályokból, elfelejtették. Egykori játékostársai pénzügyi támogatására volt szüksége, hogy valahogyan talpon maradjon. A sors igazságtalansága, hogy bár Bosman sok labdarúgó, sportoló életét tette jobbá, ő maga azonban a sorsával küszködve ma is szerény körülmények között él.

Bosman személyes tragédiája, hogy miután 1999-ben lejárt az utolsó profi szerződése,

Irodalomjegyzék:

https://en.wikipedia.org/wiki/Jean-Marc_Bosman

<https://www.origo.hu/sport/futball/20151214-jean-marc-bosman-husz-eve-nyert-pert-a-az-eur-opai-birosagon.html>

https://www.nemzetisport.hu/minden_mas_foci/orjito-reformok-valtozasok-elott-a-labdarugas-szabalyai-2577291